

Sociologii alternative. Noua școală rusă și evoluțiile sociale alternative. Kradin, N., Korotayev, A. și Bondarenko, D. (ed.), *Alternatives of Social Evolution*, ediția a II-a, Lambert Academic Publishing, Saarbrücken, 2011, 492 p.

Știința contemporană este prin excelență o activitate globală. Cercetători, profesori, universități, institute de cercetare, companii, edituri și reviste științifice, toate formează un ecosistem științific global. La un nivel mai profund se pot distinge în mod evident și ecosisteme științifice mai mici structurate pe arii culturale și folosind o limbă comună. Se poate astfel distinge un ecosistem francofon spre exemplu sau unul germanofon. Există însă și ecosisteme precum cel chinezesc, japonez sau coreean. Cu toate acestea, cel puțin în cazul științelor sociale, ecosistemul global este dominat de orientările anglo-saxone de limbă engleză, iar ecosistemele mai mici, pentru a avea o expunere cu adevărat globală, sunt nevoite să se conecteze la acest ecosistem global de limbă engleză. Supremația gândirii sociale anglo-saxone, în particular americane, are ca efect marginalizarea contribuțiilor din alte spații și tradiții de gândire văduvind în final înseși științele sociale.

Nu este vorba exclusiv de o barieră de limbă. Înseși opțiunile filosofice și teoretice fundamentale din cadrul ecosistemelor regionale pot să fie diferite de principalele orientări și școli din spațiul anglo-saxon. Astfel, pentru o expunere mai mare în spațiul științific global, cercetătorii din spațiile științifice regionale încep să publice în noua *lingua franca* a științelor sociale la nivel global, engleza.

Pentru spațiul academic și de cercetare global, în particular cel românesc, accesul la tradiții alternative de gândire socială, ceea ce am putea numi chiar sociologii

alternative, este un lucru benefic și poate avea efecte pozitive pentru cercetarea socială.

În acest context, merită remarcate recențele contribuții importante venite din spațiul rusesc al gândirii sociale. În particular cele din jurul unor cercetători precum Nikolay Kradin sau Andrey Korotayev.

Una dintre aceste contribuții este și lucrarea din 2011, *Alternatives of Social Evolution*, editată de N. Kradin, A. Korotayev și D. Bondarenko (2011) a cărei primă ediție a fost publicată inițial în anul 2000 (Kradin et al., 2000).

Această lucrare este probabil una dintre cele mai importante colecții de texte care explorează problematica societăților preistorice și a evoluției sociale reflectând tradiția gândirii sociale rusești. Contribuțiile incluse sunt diverse și utilizează inclusiv opțiuni care nu sunt utilizate în mod curent în tradiția anglo-saxonă. Una dintre acestea este utilizarea abordărilor istoriilor alternative care formează nucleul dur al lucrării. O alta este utilizarea metodelor statistice și matematice într-un fel care să nu fie excesiv, așa cum o fac unii autori din spațiul anglo-saxon care din dorința de mai multă „științificitate” și abuzează de aceste metode.

După cum afirmă Korotayev și colaboratorii săi referindu-se la studiile interculturale:

„A găsi o corelație între două variabile este în mod frecvent echivalent cu a extrage o parte foarte mică din informația potențială. Credem că tabelele de contingență în sine pot să fie de interes considerabil pentru că uneori acestea pot să reprezinte o aproximare a structurii evolutive a câmpului de probabilitate” (Korotayev et al., 2000, 47).

Nu este așadar vorba de a nu utiliza metodele statistice și matematice doar în încercarea nejustificată de a da mai multă „științificitate” demersului de cunoaștere în științele sociale. Se pot utiliza tehnici de matematică elementară pentru a produce rezul-

tate relevante în loc să fie folosite tehnici complicate de matematică doar pentru a da aparența unei științificități mai mari. Pe de altă parte, acolo unde matematicile superioare pot oferi *insight*-uri relevante cercetătorul socialului nu trebuie să se dea înapoi de la a le utiliza.

Un alt merit al lucrării este utilizarea unor abordări interdisciplinare care reușesc să pună în evidență aspecte relevante ale domeniul studiat. Utilizând rezultate din arheologie, istorie sau matematică, textele cuprinse în lucrare oferă perspective noi asupra evoluțiilor societăților preistorice. Utilizarea acestor abordări interdisciplinare nu este specifică acestei lucrări, ci este o caracteristică mai generală a noilor contribuții rusești care este ilustrată și de alte

lucrări precum lucrarea *History & Mathematics: Historical Dynamics and Development of Complex Societies* (Turchin et al., 2006) în care autorii aplică matematica pentru a explora dinamica istorică a societăților.

În concluzie, lucrarea este una relevantă din două perspective. Pe de o parte, ea aduce o contribuție importantă la evoluția societăților primitive fiind utilă tuturor celor care studiază aceste societăți în evoluția lor, sociologilor, antropologilor, teoreticienilor sociali. Pe de altă parte, lucrarea este importantă pentru că familiarizează cititorul cu tradiții alternative de gândire socială, în acest caz, tradiția rusească.

Maria-Mădălina Cârstea

Bibliografie

Korotayev, A., Kradin, N. N., de Munk, V. și Valeriy A. L. (2000) *Alternativity of Social Evolution: Introductory Notes*, în *Alternatives of Social Evolution*, Vladivostok: Dal'nauka.

Kradin, N., Korotayev, A. și Bondarenko, D. (ed.) (2011) *Alternatives of Social Evolution*. Ediția a II-a. Saarbrücken: Lambert Academic Publishing.

Kradin, N., Korotayev, A., de Munck, V. și Lynsha, V. (ed.) (2000) *Alternatives of Social Evolution*. Vladivostok: Dal'nauka.

Turchin, P., Grinin, L., Korotayev, A. și de Munk, V. (ed.) (2006) *History & Mathematics: Historical Dynamics and Development of Complex Societies*. Moscow: URSS/KomKniga.

Primit la redacție: decembrie, 2012